

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระมหากษัตริย์นักเกษตรที่เปี่ยมด้วยพระเมตตา ทรงงานหนักโดยไม่ทรงย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ ได้เสด็จฯ ในถิ่นทุรกันดารและห่างไกล ด้วยทรงตระหนักดีว่ายังมีราษฎรอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีที่ดินทำกิน เป็นของตนเองและมีฐานะยากจน พระองค์มีพระราชประสงค์ให้ราษฎรได้อยู่ดีกินดีบนความพอเพียง และได้พระราชทานที่ดิน อันเป็นทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ในพื้นที่ ๕ จังหวัด คือ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนครปฐม จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดนครนายก จำนวน ๔๔,๓๖๕ ไร่ ๒ งาน ๔๖ ตารางวา แก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้แก่ราษฎรผู้ยากไร้ โดยการเช่าทำกินและเป็นที่อยู่อาศัย นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๑๘ เป็นต้นมา

หลังจากการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พุทธศักราช ๒๕๑๘ และได้ก่อตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๑๘ รัฐบาลจึงมีนโยบายที่สนับสนุนการกีดำเนินการจัดที่ดิน การพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง โดย ส.ป.ก. เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการขับเคลื่อนภารกิจที่สำคัญ

ภารกิจที่ดำเนินการ

จากการเปิดเผยของ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ดร.วีระชัย นาคิวิบูลย์วงศ์) กล่าวว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายสนับสนุนศักยภาพของเกษตรกรให้แข็งแกร่ง พร้อมๆ กับการเข้าถึงองค์ความรู้ การลดต้นทุนการผลิต และการส่งเสริมพัฒนา

- จัดที่ดินของรัฐใน ๖๗ จังหวัด ๒,๑๒๐,๒๔๒ ไร่ ๒,๘๑๖,๖๒๖ แปลง เนื้อที่ ๓๔,๓๐๔,๙๖๙ ไร่
- จัดที่ดินชุมชน ๖๐ จังหวัด เกษตรกร ๕๐๓,๑๔๙ ราย ๕๓๒,๖๓๘ แปลงเนื้อที่ ๓๑๔,๕๓๙ ไร่
- จัดที่ดินเอกชน ๔๘ จังหวัด เกษตรกร ๒๗,๔๖๗ ราย ๓๑,๙๔๒ แปลง เนื้อที่ ๔๔๖,๐๘๗ ไร่

นอกจากนี้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ยังสนับสนุนการรวมกลุ่มในรูปของวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นภารกิจหนึ่งที่สนับสนุนงานจัดที่ดินและการพัฒนาอาชีพ โดยสร้างกลไกการขับเคลื่อนผ่านปราชญ์เกษตร ศูนย์เรียนรู้ อาสาปฏิรูปที่ดิน (อสป.ก.) และผู้นำชุมชนเพื่อสร้างต้นแบบ จุดเรียนรู้ การผลิต การจัดการต่าง ๆ และสร้างเครือข่ายระหว่างผู้นำร่วมกัน เพื่อการแลกเปลี่ยนทั้งปทเรียนและประสบการณ์ ยกระดับการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเติมคนรุ่นใหม่ฯ เข้าสู่ภาคการเกษตร ซึ่งเป็น

ภารกิจที่ส.ป.ก.ดำเนินการอยู่อย่างจริงจัง สร้างเสริมศักยภาพและเสถียรภาพเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคงของตนเอง เพื่อเตรียมพร้อมกับการแข่งขันทางการค้าที่ไทยเป็น ๑ ใน ๑๐ ประเทศสมาชิกของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี ๒๕๕๘ นี้ และภาคการเกษตร จะได้รับผลกระทบโดยตรง ส.ป.ก.จึงต้องวางแนวทางการผลิตที่เน้นคุณภาพ สร้างมาตรฐานการผลิตที่ดีขึ้นสูงไปถึงการเกษตรอินทรีย์ และเพื่อแก้ปัญหาคนไร้ที่ดินทำกิน/ผู้ประสงค์ขอที่ดินทำกิน ประมาณ ๓๗๐,๐๐๐ ราย ส.ป.ก.มีแผนจะจัดซื้อที่ดินจากภาคเอกชนมากขึ้นวงเงินงบประมาณ ๒,๐๐๐ ล้านบาท จากเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งคาดว่า ส.ป.ก.จะจัดหาที่ดินจากภาคเอกชนทั่วประเทศ ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่งจะเพียงพอสำหรับการจัดสรรให้กับเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกิน ไม่น้อยกว่า ๓๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ ราย ซึ่งการจัดหาที่ดินจากภาคเอกชนได้ดำเนินการคัดเลือกพื้นที่ที่มีศักยภาพพร้อมทั้งตรวจสอบความเหมาะสม โดยเน้นพื้นที่

ทิศทางการปฏิรูปที่ดินปี ๒๕๕๘

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ของสังคม ซึ่งเกิดขึ้นตลอดเวลา ทำให้วิธีการขับเคลื่อนการปฏิรูปที่ดินต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคม

การจัดที่ดิน ส.ป.ก. ได้ดำเนินการในที่ดินของรัฐ มาถึง ๓๙ ปี ปัจจุบันถือว่าดำเนินการเกือบหมดพื้นที่แล้ว คงเหลือพื้นที่อีกประมาณไม่เกิน ๔ ล้านไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่จัดได้ยากยิ่ง เนื่องจากผู้ถือครองที่ดินไม่มีคุณสมบัติของเกษตรกรหรือเป็นผู้ถือครองที่ดินแปลงใหญ่ ส.ป.ก.จึงต้องทำหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบและกฎหมายให้ถูกต้องต่อไป

สำหรับพื้นที่ที่จัดไปแล้ว ได้เตรียมแนวทางการนี้ ผู้ถือครองรุ่นแรก ๆ ที่เสียชีวิตหรือชราภาพและไม่มีทายาทมารับสิทธิ สามารถคืนที่ดินให้แก่ ส.ป.ก.จะได้รับค่าชดเชยการสูญเสียโอกาส และ ส.ป.ก.จะดำเนินการนำที่ดินไปจัดให้แก่เกษตรกรที่มีคุณสมบัติรายอื่นต่อไป แนวทางการจัดซื้อที่ดินเอกชน จะต้องใส่ใจในการผลักดันการดำเนินการในปัญหาหลัก ๒ ประการ คือ ๑) เงื่อนไขขั้นตอนการจัดซื้อ ซึ่งต้องใช้เวลาเป็นปี ทำให้เจ้าของที่ดินเปลี่ยนใจไม่ขายให้ ๒) ราคาที่ดินสูง จนเกิดความไม่มั่นใจความคุ้มค่าที่จะจัดซื้อต่อไป ส.ป.ก.จะเน้นการจัดซื้อที่ดินในพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเกษตร มีแหล่งน้ำ ถนนเข้าถึงและอยู่ในทำเลที่ดีต่อการจัดการตลาด หากเป็นดังที่กล่าวนี้ ย่อมบ่งบอกถึงศักยภาพของที่ดินที่จัดซื้อ ทำให้เป็นที่ยอมรับหรือการสนับสนุนการจัดซื้อที่ดินที่จะนำมาดำเนินการทำได้อย่างสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง

๓๙ ปี การปฏิรูปที่ดินไทย

ก้าวไกลเกษตรอินทรีย์

พัฒนาศักยภาพที่ดิน : เกษตรกร : องค์ความรู้ : ลดต้นทุนการผลิต

ดร.วีระชัย นาคิวิบูลย์วงศ์

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่เหมาะสมกับการทำการเกษตร มีแหล่งน้ำ เส้นทางคมนาคมสะดวก และสภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์

อย่างไรก็ตาม การจัดที่ดินของรัฐ ส.ป.ก.จะค่อยๆ ลดบทบาท และหันมาจัดหาพื้นที่จากภาคเอกชนมากยิ่งขึ้น โดย ส.ป.ก. ได้เร่งรัดดำเนินการจัดที่ดินและวางแนวทางการจัดที่ดิน เพื่อเตรียมความพร้อมกับการก้าวสู่ตลาดการค้า AEC ทั้งนี้ ส.ป.ก.มุ่งจัดที่ดินที่มีศักยภาพ เน้นการพัฒนาพื้นที่ให้เกษตรกรหรือประชาชน สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดิน สามารถประกอบอาชีพ มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว พร้อมๆ กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยการส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัย ลดการใช้สารเคมี ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์อย่างมีระบบ สร้างผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ และส่งเสริมโครงการเกษตรกรปราดเปรื่องในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งจะพัฒนาให้เกษตรกร มีรายได้ไม่น้อยกว่าปีละ ๑๔๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน หรือมีรายได้คนละ ๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการครองชีพของเกษตรกรเป็นอย่างดี

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เลขที่ ๑ ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร/โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๒๕๗๗ E-mail oos_prds@alro.go.th www.alro.go.th